

22. LISTOPADA – MEĐUNARODNI DAN SVJESNOSTI O MUCANJU

Međunarodni dan svjesnosti o mucanju, svake se godine u svijetu obilježava **22. listopada** s ciljem senzibilizacije društva za probleme s kojim se susreću osobe koje mucaju, te unaprjeđenja kvalitete njihovog života. S ovim poremećajem tečnosti govora se suočava oko 70.000 djece i odraslih u Hrvatskoj, a ipak, toliko toga još uvijek ne znamo o mucanju.

ŠTO (NI)JE MUCANJE?

Najjednostavnija definicija mucanja bi bila da je mucanje poremećaj tečnosti govora u kojem osoba zna što želi reći, no, zbog prirode poremećaja, u tom trenutku ne može s lakoćom prenijeti željenu govornu poruku.

Mucanje je ujedno poremećaj čiji je početak razvoja učestaliji u mlađoj dječjoj dobi, najčešće u dobi između druge i pete godine. Ipak, većina djece u toj dobi ne govori u potpunosti tečno, već riječi produljuje i ponavlja, određene riječi umeće te čini stanke u govoru. Razdoblje kroz koje **predškolska djeca** prolaze pri učenju govora naziva se razdobljem **normalne netečnosti**.

Kako bismo lakše prepoznali znakove mucanja, trebamo razlikovati simptome mucajućih netečnosti od simptoma normalnih (ne-mucajućih) netečnosti.

MUCAJUĆE NETEČNOSTI (netečnosti unutar riječi)	NORMALNE NETEČNOSTI (netečnosti između riječi)
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ponavljanja dijelova riječi (glasova i/ili slogova)</i> • <i>Ponavljanja jednosložnih riječi (npr. pas-pas)</i> • <i>Produžavanja glasova (npr. Mmmiš)</i> • <i>Čujne ili tihe blokade (ispunjene ili neispunjene stanke u govoru)</i> • <i>Stanke unutar riječi</i> • <i>Govor uz izraženu tjelesnu napetost</i> • <i>Cirkumlukucije (zamjena riječi na kojoj dijete „zapne“ s nekom drugom riječi)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ponavljanja višesložnih riječi (riječi sa 2 ili više sloga)</i> • <i>Ponavljanje dijelova rečenica</i> • <i>Ponavljanje fraza</i> • <i>Okolišanje</i> • <i>Nedovršeni iskazi</i> • <i>Dodavanja</i> • <i>Poštapalice</i>

Svakako treba naglasiti da mucanje ne čine samo ova čujna, govorna ponašanja, nego i tzv. *sekundarna ponašanja* u obliku treptanja očima, zamahivanja glavom, vidljive napetosti na licu i vratu i sl., te popratna frustracija i anksioznost vezana uz govor.

Ipak, stvari nisu tako crno-bijele kada je u pitanju mucanje, koje je zapravo veoma kompleksan poremećaj. Dio te kompleksnosti leži i u činjenici da će se **75% djece kod koje postoji sumnja na mucanje spontano oporaviti, dok će njih 25% nastaviti mucati.**

Stoga je od velike važnosti **na vrijeme prepoznati** simptome mucajućih netečnosti i pravovremeno se obratiti za pomoć logopedu kako bi se napredak mucanja jedno vrijeme pratio prije postavljanja same dijagnoze.

Kako pomoći svome djetetu? (Preuzeto sa portala Logoped.hr)

Budite govorni uzor svom djetetu! Razgovarajte s njime polako i opušteno i potaknite ostale članove obitelji da čine isto. Nemojte govoriti neprimodno sporo, ali govorite bez žurbe i sa čestim pauzama.

- ✓ Izdvojite određeno vrijeme u danu (nekoliko minuta) kada ćete se u potpunosti posvetiti isključivo slušanju vlastitog djeteta, dok ono govori o čemu želi (gledajte ga u oči – dajte mu do znanja da ima vašu pažnju).
- ✓ Smanjite postavljanje pitanja – pokažite zainteresiranost za temu komentiranjem i postavljanjem pitanja, no pokušajte se suzdržati od „bombardiranja“ pitanjima.
- ✓ Kada vam se dijete obrati ili postavi pitanje, napravite kratku pauzu prije odgovora. Na taj način razgovor će teći manje užurbano i dijete neće imati osjećaj da mora žuriti sa odgovorom.
- ✓ Pokažite strpljenje i prihvaćanje u trenucima kada se mucanje pojača.
- ✓ Umirite dijete kada se mucanje pojača, ako je ono uzrujano. Djelujte na način koji Vašem djetetu odgovara, npr. neka djeca bolje reaguju na potporu riječima, dok druga na tjelesnu potporu (zagrljaj i sl.).

Izbjegavajte...

- ✗ Požurivati dijete da završi započetu misao
- ✗ Prekidati dok govori
- ✗ Dovršavati djetetove rečenice
- ✗ Stalno poticati da govori brže i jasnije
- ✗ Tražiti od djeteta da stane i počne ponovno govoriti, da se opusti, da uspori govor, da duboko udahne ili da pokuša ne mucati – ovi zahtjevi odmažu, a ne pomažu!
- ✗ Često ga ispravljati, kritizirati ili pokušati mijenjati način na koji govori ili izgovara glasove ili riječ
- ✗ Razgovarati s djetetom ubrzanim tempom
- ✗ Tražiti od djeteta da govori, recitira ili čita pred gostima, susjedima, rodbinom,...

Pokažite djetetu da vam je stalo do toga što govori, a ne kako govori. Ukoliko uočite znakove mucanja kod svoga djeteta odmah se obratite logopedu.

Tekst pripremila:

Marijana Brebrić, stručni suradnik logoped